PROCEDURA POSTĘPOWANIA
NA WYPADEK WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA
ATAKIEM Z POWIETRZA

W ZESPOLE SZKÓŁ TECHNICZNO-INFORMATYCZNYCH
W GLIWICACH

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Cel procedury

Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom, wychowankom internatu, pracownikom oraz innym osobom przebywającym na terenie ZSTI w przypadku wystąpienia zagrożenia atakiem z powietrza.

2. Zakres obowiązywania

Procedura obowiązuje wszystkich pracowników ZSTI, uczniów, mieszkańców internatu, gości Szkolnego Schroniska Młodzieżowego „Ślązaczek", osoby wynajmujące mieszkania w budynku internatu oraz inne osoby przebywające na terenie placówki.

3. Ćwiczenia

Procedura powinna być weryfikowana i aktualizowana na podstawie wniosków wyciągniętych z okresowych ćwiczeń praktycznych. O wprowadzonych zmianach należy każdorazowo informować osoby, których zmiany te dotyczą.

II. SPOSOBY OGŁOSZENIA I ODWOŁANIA ALARMU O ZAGROŻENIU

1. Sposoby pozyskania informacji o zagrożeniu przez personel ZSTI – *sygnały syren alarmowych* lub inne źródła informacji

Syreny alarmowe nadają dwa rodzaje sygnałów, oba trwające 3 minuty:

- **dźwięk modulowany (wzrastający i opadający)** – ogłoszenie alarmu,
- **dźwięk ciągły** – odwołanie alarmu.

Po ogłoszeniu alarmu (dźwięk modulowany):

- **Dyrektor ZSTI** (lub jego zastępca, a w przypadku ich nieobecności – każdy pracownik ZSTI) niezwłocznie ustala rodzaj zagrożenia – korzystając z dostępnych źródeł informacji, aplikacji Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO), alertów RCB, radia i telewizji, mediów i stron internetowych – wyłącznie ze źródeł oficjalnych i wiarygodnych.
- **Nauczyciele** przerywają zajęcia, i oczekują na wytyczne. W miarę możliwości samodzielnie sprawdzają aplikację RSO i telefon, na który powinna przyjść wiadomość tekstowa od Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (RCB). Jeśli nauczyciel jako pierwszy uzyska informację o zagrożeniu, niezwłocznie powiadamia dyrektora lub jego zastępcę, a w przypadku ich nieobecności sam podejmuje decyzję o dalszych działaniach.
- **Pozostałe osoby przebywające na terenie ZSTI** – w miarę możliwości samodzielnie sprawdzają aplikację RSO i telefon, na który powinna przyjść wiadomość tekstowa od Rządowego Centrum Bezpieczeństwa (RCB); zachowują spokój, oczekują na komunikaty i stosują się do poleceń pracowników ZSTI oraz służb. W razie uzyskania informacji o zagrożeniu niezwłocznie przekazują ją pracownikowi ZSTI.

Po usłyszeniu odwołania alarmu (dźwięk ciągły):

- Dyrektor ZSTI (lub jego zastępca, a w przypadku ich nieobecności – każdy pracownik ZSTI) informuje wszystkie osoby w budynkach o zakończeniu zagrożenia.

2. Sposób ogłoszenia alarmu wewnątrz budynków ZSTI

Alarm ogłasza dyrektor ZSTI lub jego zastępca (w przypadku ich nieobecności – kierownik administracyjny, wychowawca w internacie lub inny pracownik ZSTI) poprzez wydanie dyspozycji włączenia sygnału dźwiękowego – **przerywany sygnał dzwonka** trwający **3 minuty**.

W przypadku braku prądu należy dzwonić dzwonkiem ręcznym (na poziomie parteru) lub sygnalizować alarm przy użyciu gwizdka i komunikatu głosowego: *„Alarm! Atak z powietrza"*.

Jeśli prąd nie został odłączony, dyrektor ZSTI (jego zastępca lub inny pracownik ZSTI) może ogłosić alarm poprzez wydanie przez megafon następującego komunikatu głosowego:

„Uwaga! Uwaga! Uwaga!
Ogłaszam alarm – zagrożenie atakiem z powietrza.

Wszystkie osoby proszone są o natychmiastowe przejście do wyznaczonych miejsc schronienia zgodnie z procedurą. Zachowaj spokój i wykonuj polecenia nauczycieli i innych pracowników."

3. Sposób odwołania alarmu wewnątrz budynków ZSTI

Odwołanie alarmu ogłasza dyrektor ZSTI lub jego zastępca (w przypadku ich nieobecności – kierownik administracyjny, wychowawca w internacie lub inny pracownik ZSTI) poprzez wydanie dyspozycji włączenia sygnału dźwiękowego – **ciągły sygnał dzwonka** trwający **3 minuty**.

W przypadku braku prądu należy dzwonić dzwonkiem ręcznym (na poziomie parteru) lub sygnalizować alarm przy użyciu gwizdka i komunikatu głosowego: *„Koniec alarmu"*.

Jeśli prąd nie został odłączony, dyrektor ZSTI (jego zastępca lub inny pracownik ZSTI) może odwołać alarm poprzez wydanie przez megafon następującego komunikatu głosowego:

„Uwaga! Uwaga! Uwaga!
Odwołuję alarm – zagrożenie atakiem z powietrza.

Wróć do pomieszczenia, z którego się ewakuowałeś i wykonuj polecenia nauczycieli i innych pracowników."

Powrót do sal, pokoi mieszkalnych, mieszkań lub innych pomieszczeń na terenie ZSTI następuje dopiero po potwierdzeniu, że dana część budynku jest bezpieczna. Po uszkodzeniu obiektu, pożarze, zalaniu albo innym zagrożeniu nie wolno wracać do pomieszczeń bez zgody osoby kierującej działaniami lub właściwych służb. Nie należy pochopnie opuszczać schronienia.

III. ZADANIA PERSONELU ZSTI

1. Zadania dyrektora ZSTI (lub jego zastępcy, a w przypadku ich nieobecności – każdego pracownika ZSTI)

Dyrektor ZSTI (lub jego zastępca, a w przypadku ich nieobecności – każdy pracownik ZSTI):

- podejmuje decyzję o ogłoszeniu alarmu wewnętrznego i uruchomieniu niniejszej procedury;
- ustala rodzaj zagrożenia oraz obowiązujące zalecenia – w przypadku ogłoszenia alarmu z wykorzystaniem syren alarmowych lub korzysta z dostępnych źródeł informacji, aplikacji Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO), alertów RCB, radia i telewizji, mediów i stron internetowych – wyłącznie ze źródeł oficjalnych i wiarygodnych;
- nadzoruje przebieg działań ewakuacyjnych i koordynuje pracę personelu;
- utrzymuje kontakt z odpowiednimi służbami (straż pożarna, policja, służby ratownicze);
- podejmuje decyzję o odwołaniu alarmu wewnętrznego.

2. Zadania nauczycieli

Nauczyciel:

- zachowuje spokój i przeciwdziała panice;
- w przypadku ogłoszenia alarmu z wykorzystaniem syren alarmowych – samodzielnie ustala rodzaj zagrożenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- jeśli jako pierwszy uzyska informację o zagrożeniu, niezwłocznie powiadamia dyrektora lub jego zastępcę, celem uruchomienia procedury (a w przypadku ich nieobecności – sam uruchamia procedurę);
- przeprowadza ewakuację uczniów do wyznaczonych miejsc schronienia i dba o przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas ewakuacji oraz po dotarciu na miejsce;
- udziela pierwszej pomocy w razie potrzeby;
- nie dopuszcza do opuszczenia miejsca schronienia przez uczniów przed odwołaniem alarmu.

3. Zadania kierownika gospodarczego

Kierownik gospodarczy bądź inna wyznaczona przez niego osoba jest odpowiedzialna za nadzór nad wyłączeniem instalacji w budynkach (energii elektrycznej, wody i gazu).

4. Zadania pozostałych pracowników

- zabezpieczenie pomieszczeń znajdujących się na wszystkich kondygnacjach poprzez zamknięcie otwartych drzwi do sal, pokoi i innych pomieszczeń;
- wydawanie poleceń osobom przebywającym poza zorganizowanymi grupami;
- wspieranie działań organizacyjnych i porządkowych, w szczególności poprzez sprawdzanie pomieszczeń pod kątem obecności osób oraz kierowanie ich do wyznaczonych miejsc schronienia;
- wykonywanie poleceń dyrektora ZSTI lub jego zastępcy (a w przypadku ich nieobecności – pracownika ZSTI prowadzącego ewakuację);
- osoby wyznaczone do sprawdzenia kondygnacji meldują sprawdzenie i zauważone osoby potrzebujące pomocy; nie podejmują poszukiwań ani nie wykonują zadań technicznych, jeśli opóźniałoby to dotarcie do schronienia lub narażało je na niebezpieczeństwo.

IV. MIEJSCA SCHRONIENIA

Na miejsca schronienia wyznaczono:

- w budynku szkoły: szkolne korytarze wewnętrzne (w skrzydle bocznym), usytuowane na kondygnacjach od parteru do II piętra, z całkowitym wyłączeniem ostatniej kondygnacji, siłownia szkolna, korytarz przy siłowni i przy salach nr 12, piwnice pod sklepikiem szkolnym, korytarz przy sali gimnastycznej;
- w budynku internatu: korytarze usytuowane na kondygnacjach od parteru do V piętra, z całkowitym wyłączeniem ostatniej kondygnacji, piwnice, magazyny stołówki, piwnice przynależne do mieszkań;
- w budynku hali sportowej: szatnie w przyziemiu

O wyborze miejsca schronienia decyduje miejsce przebywania osób w chwili ogłoszenia alarmu.

W każdym przypadku **należy unikać przebywania w pobliżu okien i przeszkleń**.
Nie wolno opuszczać wyznaczonych miejsc bez zgody osoby kierującej działaniami.

Zabrania się: biegania, wywoływania paniki, samowolnego opuszczania miejsca schronienia.

EWAKUOWANY OBSZAR: SZKOŁA	Kierujemy do	MIEJSCE SCHRONIENIA	DROGA EWAKUACJI
Plac przed budynkiem		Korytarz PARTER przy bibliotece (3)	wejście główne
Pomieszczenia parter (2-25)		Korytarz PARTER przy salach 22-25	korytarz parter
Siłownia, sale 11 i 12		SIŁOWNIA / korytarz przy SIŁOWNI / korytarz przy salach 12	
Sala gimnastyczna i aula		Korytarz przy SALI GIMN., PIWNICE pod sklepikiem	
Pomieszczenia I piętro (101-112)		Korytarz I PIĘTRO przy salach 102-112	
Pomieszczenia I piętro (113-115)		**INTERNAT** korytarz I PIĘTRO	łącznik szkoła – internat
Pomieszczenia I piętro (116-124)		Korytarz przy SALI GIMN., PIWNICE POD SKLEPIKIEM	główna klatka schodowa
Pomieszczenia II piętro (201-208)		Korytarz II PIĘTRO przy salach 202-208	
Pomieszczenia II piętro (209-215)		Korytarz PARTER przy salach 22-25	główna klatka schodowa
Pomieszczenia III piętro (301-310)		SIŁOWNIA / korytarz przy SIŁOWNI	główna klatka schodowa
Pomieszczenia III piętro (311-318)		**INTERNAT** korytarz I PIĘTRO i PIWNICE	łącznik szkoła – internat → II klatka schodowa

EWAKUOWANY OBSZAR: INTERNAT	Kierujemy do	MIEJSCE SCHRONIENIA	DROGA EWAKUACJI
Plac przed budynkiem, budynek wynajmowany		PIWNICE	wejście główne
Pomieszczenia parter		PIWNICE	wejście główne
Pomieszczenia I piętro		PIWNICE	
Pomieszczenia II piętro		PIWNICE	
Pomieszczenia III piętro		PIWNICE	
Pomieszczenia IV piętro		PIWNICE	
Pomieszczenia V piętro		PIWNICE	
Pomieszczenia VI piętro		PIWNICE	obydwie klatki schodowe
Stołówka, jadalnia, świetlica		Magazyny w PIWNICY STOŁÓWKI	przejście przez stołówkę
Mieszkania		PIWNICE przynależne do mieszkań	

EWAKUOWANY OBSZAR: HALA	Kierujemy do	MIEJSCE SCHRONIENIA	DROGA EWAKUACJI
Plac przed budynkiem		SZATNIE w przyziemiu W HALI; w SZKOLE: korytarz PARTER przy bibliotece (3)	wejście główne lub wejście główne do szkoły
Pomieszczenia hali		SZATNIE w przyziemiu W HALI	schody do przyziemia

I. INSTRUKCJE POSTĘPOWANIA DLA NAUCZYCIELI W SYTUACJI WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA ATAKIEM Z POWIETRZA

1. *Zagrożenie atakiem z powietrza w czasie trwania zajęć dydaktycznych/ opiekuńczych/wychowawczych:*

1) Natychmiast przerwij zajęcia lekcyjne lub wychowawcze po ogłoszeniu alarmu o zagrożeniu atakiem z powietrza;
2) Poleć uczniom pozostawienie rzeczy osobistych i przygotowanie się do natychmiastowego opuszczenia pomieszczenia;
3) Spokojnym i opanowanym tonem poinformuj uczniów:
   - o konieczności ewakuacji do wcześniej wyznaczonego miejsca schronienia, np.: „Przechodzimy na korytarz piętro niżej – bez biegania, spokojnie."
   - aby podczas przechodzenia obok okien pochylili się, trzymali się środka korytarza i poruszali się szybko – nie zatrzymując się;
4) Wyznacz odpowiedzialnego ucznia do poprowadzenia grupy;
5) Upewnij się, że wszyscy uczniowie opuścili salę – w razie potrzeby wezwij pomoc innego pracownika ZSTI;
6) Zamknij drzwi sali (bez zamykania na klucz) i idź na końcu grupy;
7) W trakcie ewakuacji zachowuj spokój i posługuj się krótkimi, jasnymi komunikatami;
8) Po dotarciu do miejsca schronienia sprawdź, czy grupa jest kompletna i poleć uczniom usiąść jak najdalej od okien, zakryć głowę i kark rękami oraz lekko otworzyć usta;
9) Zgłoś osobie kierującej liczbę obecnych, osoby brakujące, rannych oraz osoby wymagające pomocy;
10) Pozostań w miejscu schronienia do czasu odwołania alarmu;
11) Po odwołaniu alarmu przeprowadź uczniów z powrotem do sali/pokojów.

Uwaga! Jeśli w momencie ogłoszenia alarmu uczeń/wychowanek znajduje się poza salą lekcyjną/pokojem mieszkalnym (np. w toalecie), nauczyciel nie podejmuje działań związanych z poszukiwaniem brakującej osoby ani nie opóźnia ewakuacji. Za sprawdzenie poszczególnych pięter odpowiadają pracownicy wyznaczeni przez dyrektora/kierownika gospodarczego. Nauczyciel powinien, w miarę możliwości, przekazać dyrektorowi/pracownikom administracji informację o liczbie nieobecnych uczniów oraz – jeśli to możliwe – wskazać, kogo dokładnie brakuje, podając imię i nazwisko ucznia.

2. *Zagrożenie atakiem z powietrza w czasie trwania przerwy:*

Za organizację ewakuacji na poszczególnych kondygnacjach w przypadku ogłoszenia alarmu o zagrożeniu atakiem z powietrza w czasie trwania przerwy odpowiada nauczyciel pełniący w tym czasie dyżur na danej kondygnacji.

1) Nakaż uczniom ewakuować się do miejsc schronienia i pozostawić rzeczy osobiste w sali lekcyjnej (jeśli jest otwarta) lub pod ścianą na korytarzu, tak aby nie blokowały przejścia;
2) Przypomnij uczniom, aby przechodząc w pobliżu okien osłonili głowę i poruszali się nisko;
3) Sprawdź korytarz i upewnij się, że wszyscy uczniowie się ewakuowali;
4) Udaj się do wyznaczonego miejsca schronienia i pozostań z uczniami do czasu odwołania alarmu.

3. *Instrukcje dla nauczyciela w przypadku wystąpienia bezpośrednich zagrożeń*

3.1. *Atak na budynek:*

1) pozostań w miejscu schronienia do czasu odwołania alarmu; opuść je wcześniej wyłącznie w sytuacji, gdy przebywanie w nim stwarza bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia (np. w wyniku uszkodzenia);

2) udziel pierwszej pomocy poszkodowanym, którzy znajdują się w pobliżu ciebie;
3) powiadom służby o sytuacji, dzwoniąc pod numer 112;
4) po odwołaniu alarmu zbierz młodzież i opuść miejsce schronienia; pomóż tym, którzy nie mogą wyjść samodzielnie;
5) jeśli znajdziesz się pod gruzami, wołaj o pomoc i sygnalizuj swoje położenie.

3.2. *Konieczność opuszczenia budynku, gdy zagrożenie jeszcze nie minęło (nie doszło do odwołania alarmu):*

Jeżeli budynek został uszkodzony, zalany lub w inny sposób stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia, a alarm nie został odwołany, należy niezwłocznie opuścić obiekt, zachowując szczególną ostrożność. W takiej sytuacji należy kierować się następującymi zasadami:

1) powiadom służby ratunkowe – zadzwoń pod numer 112;
2) jeśli są ranni, udziel im pierwszej pomocy;
3) jeśli to możliwe, samodzielnie opuść budynek, zabierz młodzież i wyprowadź na zewnątrz; w razie potrzeby korzystaj z wyjść awaryjnych;
4) jeżeli wyjścia są zablokowane, sygnalizuj swoje położenie – stukaniem, krzykiem itp.

3.3. *Jeśli znajdziesz się pod gruzami:*

1) spróbuj uwolnić ręce i nogi;
2) oceń otoczenie wokół siebie;
3) ostrożnie usuwaj gruz, starając się nie naruszyć elementów, na których wszystko się trzyma;
4) jeśli nie jesteś pewny swoich sił, cierpliwie wołaj o pomoc;
5) jeśli to możliwe, użyj telefonu, stukaj w rury lub grzejniki, aby dać znać o swoim położeniu;
6) jeśli nikt cię nie słyszy, spróbuj samodzielnie usunąć gruz;
7) po uwolnieniu, obejrzyj swoje ciało; jeśli to możliwe, udziel sobie pierwszej pomocy (np. uspokój oddech, zlokalizuj silne krwawienia – jeśli mocno krwawisz, uciśnij ranę z całej siły materiałem lub własną dłonią);
8) czekając na pomoc, staraj się uniknąć wychłodzenia.

II. INSTRUKCJE POSTĘPOWANIA DLA UCZNIÓW W SYTUACJI WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA ATAKIEM Z POWIETRZA

1. *Zagrożenie atakiem z powietrza w czasie trwania zajęć dydaktycznych/ opiekuńczych/wychowawczych:*

1) Zachowaj spokój i przerwij wykonywane czynności;
2) Pozostaw swoje rzeczy w sali/pokoju i przygotuj się do natychmiastowego opuszczenia pomieszczenia;
3) Słuchaj poleceń nauczyciela i innych pracowników ZSTI;
4) Nie popychaj innych i nie wyprzedzaj, nie biegnij;
5) Zachowaj ciszę;
6) Telefon trzymaj wyciszony – użyj go wyłącznie w nagłej potrzebie, np. aby wezwać pomoc pod numerem 112; jeśli połączenie jest niemożliwe, spróbuj wysłać SMS; nie przeciążaj sieci telefonami do rodziny;
7) Podczas przechodzenia obok okien pochyl się, trzymaj się środka korytarza i poruszaj szybko – nie zatrzymuj się;
8) Trzymaj się swojej grupy i nie oddalaj się od niej;
9) W razie potrzeby pomóż osobie, która się potknęła lub upadła;
10) Nie wracaj po pozostawione rzeczy;
11) Po dotarciu do miejsca schronienia usiądź jak najdalej od okien, zakryj głowę i kark rękami oraz lekko otwórz usta;
12) Pozostań w miejscu schronienia do czasu odwołania alarmu;
13) Po odwołaniu alarmu wróć spokojnie do sali lekcyjnej/pokoju zgodnie z poleceniem nauczyciela.

Uwaga! Jeśli w momencie ogłoszenia alarmu **znajdujesz się poza salą lekcyjną** (np. w toalecie), nie wracaj do sali – dołącz do najbliższej grupy lub kieruj się najkrótszą drogą do wyznaczonego miejsca schronienia. Po dotarciu na miejsce poinformuj najbliższego pracownika ZSTI, jak się nazywasz, z jakiej jesteś klasy/grupy i gdzie odbywałeś zajęcia (lub w którym byłeś pokoju) przed ogłoszeniem alarmu.

2. *Zagrożenie atakiem z powietrza w czasie trwania przerwy:*

1) Zachowaj spokój i przerwij wykonywane czynności;
2) Jeśli nie możesz zostawić swoich rzeczy w sali, schowaj je tak, aby w miarę możliwości nie leżały na środku korytarza;
3) Kieruj się do miejsca wskazanego przez pracowników ZSTI. Jeśli nie ma żadnego pracownika, zejdź na możliwie najniższy korytarz budynku z dala od okien;
4) Przechodząc przy oknach osłoń głowę i poruszaj się nisko;
5) Nie popychaj innych, nie wyprzedzaj, nie biegnij – poruszaj się szybkim, ale spokojnym krokiem;
6) W razie potrzeby pomóż osobie, która się potknęła lub upadła;
7) Zachowaj ciszę i nie używaj telefonu komórkowego – pozostaw go w kieszeni;
8) Po dotarciu do miejsca schronienia, zamelduj pracownikowi swoje imię i nazwisko oraz miejsce, z którego przybywasz. Pozostań w grupie i czekaj na dalsze polecenia.

3. *Zagrożenie atakiem z powietrza w sytuacji <u>przebywania na zewnętrz ZSTI</u>:*

Jeżeli podczas przebywania na otwartej przestrzeni usłyszysz eksplozję i nie możesz bezpiecznie dotrzeć do budynku, padnij na ziemię — najlepiej w zagłębieniu — i osłoń głowę. Do budynku przemieszczaj się, gdy można to zrobić bezpiecznie, zgodnie z komunikatami i poleceniami pracowników/służb.

1) Zachowaj spokój i przerwij wykonywane czynności;
2) Pozostaw swoje rzeczy na zewnątrz budynku;
3) Jeśli jest to możliwe i bezpieczne, wejdź do budynku szkoły/internatu najbliższym możliwym wejściem;
4) Znajdź miejsce na korytarzu z dala od okien i tam pozostań, zakryj głowę i kark rękami oraz lekko otwórz usta;
5) Czekaj na dalsze polecenia.

4. *Jeśli znajdziesz się <u>pod gruzami</u>:*

1) Spróbuj uwolnić ręce i nogi;
2) Oceń otoczenie wokół siebie;
3) Ostrożnie usuwaj gruz, starając się nie naruszyć elementów, na których wszystko się trzyma;
4) Jeśli nie jesteś pewny swoich sił, cierpliwie wołaj o pomoc;
5) Jeśli to możliwe, użyj telefonu, stukaj w rury lub grzejniki, aby dać znać o swoim położeniu;
6) Jeśli nikt cię nie słyszy, spróbuj samodzielnie usunąć gruz;
7) Po uwolnieniu, obejrzyj swoje ciało; jeśli to możliwe, udziel sobie pierwszej pomocy (np. uspokój oddech, zlokalizuj silne krwawienia – jeśli mocno krwawisz, uciśnij ranę z całej siły materiałem lub własną dłonią);
8) Czekając na pomoc, staraj się uniknąć wychłodzenia.

Janusz Magiera
Dyrektor ZSTI